

ANABI DANIELI

The history of the prophet Daniel in Illo Busa
as recorded in the books of the prophets:
Daniel, 1-7, 9-10, 11:29-45, 12.

Danieli gõna Babila kia ibaa ù

Yahudano kia Yehoakimu kpatabena wẽ aakõdeũ, Babila kia Nebukaneza mò à koelè Ulusalimadi. Akũ Deke kia Yehoakimu nàne a ɔzĩ kũ Lua kpé pekenɔdo, akũ à tàdo Babilonia busuũ, à kàte a tãakpe sĩngeũ.

Akũ kia pì ò a be yãkekenna Asepenazane à mɔ kũ Isila'ila ausu pɔ an de kia kó gbãade bui ùnɔdo, nɔgõn maa sãnkasai pɔ an ãno kà an yãpiki dada ankũ wezẽ vĩno, gbẽ pɔ an dõna dì lafa fàa, mí an ɔdõna kà an zĩke kia benɔ. Yãkekenna pì mí da Babilonia yã dadanné kũ a kalatudo. Kia dì wà pɔbena pɔ akũdì be lapɔ gu dá dɔna kpammá kũ inabi'i pɔ akũdì mido, wi yãdadanné ee wẽ aakõ, bee kpe andí zĩkeakũne. Yahuda bui kenɔ ku an guaũ, Danieli kũ Hananiado kũ Misaelido kũ Azaliado. Yãkekenna pì an tɔ lètenné. À tɔkpà Danieline Beletasaza, Hanania sɔ Sadaki, Misaeli sɔ Mesaki, Azalia sɔ Abedenego.

Danieli yãdì a sũu pɔ akũda kia pɔbena be kó akũda a inabi'i mi à gbãsi kpao, akũ à zé là yãkekennawa à pɔbena pì to gũ. Lua tò yãkekenna pì gbẽnesĩnkekè Danieline, à a wewẽnda gwà, akũ à òne: Má ma deke ma kia vĩa vĩ, zaapɔ akũ mí á pɔbena kũ á iminado dì. Tó à è n ɔũ sisina de n saa dakenɔla sɔ bi? Nda tó yã pì wi ma musu kia ɛɛ. Yãkekenna pì gwanna dì à laakaidɔ Danieliwa kũ Hananiado kũ Misaelido kũ Azaliado, akũ Danieli òne: Yɔ waakũno n zɔbennanɔwa gɔɔ kwi ò gwa. Ndikũ dò nɔbɔsai kpawá kũ iwatẽdo, ndí wá mukã

kū ausu pɔ andá pɔbena dokū be kū kiadonɔdo, ndí kewēa lapɔ n èba. À wènné yā beedi, akū à an tó gū ee gɔɔ kwi.

Pɔ gɔɔ kwi pì pà, à an gwa à è an aafia, an mekpà de ausu kɔɔ pɔ dá pɔbena dokū be kū kiadonɔla. Akū an gwanna pì di kia pɔbena kū a inabi'i kpmamá dɔɔ, sema dò nɔbɔsai. Lua ausu gbēn siikɔ pinɔ gbà dɔna kū wezēnado. An kalatu kū ñnɔdo dɔ piki. Danieli sɔ a wɛpugu'ena kū nanabɔketekenado dɔ.

Pɔ wē aakɔ pɔ kia Nebukanɛza dī wà yādada ausu pinɔnɛ lé kà, akū yākekenna pì gèéndo a kīa. Pɔ kia faai bònɔdo, akū à lè Danieli kū Hananiado kū Misaelido kū Azaliado ba saa vī an guaño, akū an gɔ à ibaano ũ. Kia yālàlammá ñnɔ kū dɔnado piki musu, akū à lè an dè masolannano kū wezēna pɔ ku akū busuñnɔla piki lɛɛ kwi. Danieli ku gū ee Sailasa kpatabena wē kaakuñ.

Nebukanɛza nana'ona ānua kpatano yā musu

Nebukanɛza kpatabena wē piadeñ, à nanano ò. Nana pì yā a kù gbāa, i fɔ à i'ò dɔɔ. Akū à ò wà masolannano kū aisi'onnanɔdo kū ezedenɔdo kū saanyādɔnnanɔdo sisi an nana pì yā bɔkete keakūnɛ. Pɔ an mɔ a ɛɛ, à ònné: Ma nana ò, nana pì ma kū gbāa. Ma yidi mà nana pì aisi dɔ. Akū an ònɛ kū Sulia yādo an ò: Tāano n dɔ kū aafiado, Kia! Nana pì yā o waakūnɔ n zɔbennanɔnɛ, wí a bɔkete kenne. Kia ònné: Yā pɔ ma zedo mà keanen di: Tó i nana pì kū a bɔketedo omɛao, wàa a zɔɛzɔɛ, wi á ññnɔ ke tubu ũ. Tó a nana pì kū a bɔketedo dɔdɔmɛa sɔ, maa á beena ke maamaa, áa gbano le á asaya ũ. À nana pì omɛa sà kū a bɔketedo.

An sùka an òne dɔ an ò: Kia, nana pì o waakũɔ n zɔbennanɔne, wí a bɔketɛ kennɛ. Akũ kia ònné: Ma dɔ sàsã pɔ áda yã gatɛ, pɔ a yã pɔ ma zedo mà keane dɔ yãdi. Tó i nana pì omɛao, yã mendo pì mí gǎane. A ledokũkè à eketomɛa kũ yãkpɛdangado ee yã kũ lite. À nana pì yã omɛa, míkũ dɔ pɔ áa fɔ à a bɔketɛ kɛ. Akũ an òne: Kia, gbêke ba ku ânuaũ pɔ da fɔ à yã pɔ nída la pì bɔketɛ kɛo. Kia ke ba ku pɔ à yã bee bii la masolannanɔ kũ aisi'onnanɔdo kũ saanyãdɔnnanɔdowao, baa kia sà gbāae. Kia, yã pɔ nída la pì zĩ ũ. Gbêke da fɔ à onneo, sema Lua, mí a bɛ ba ku gudokũ kũ wá gbēnesīnanɔdoo.

Yã bee tò kia pɔ pà, a fete kũ maamaa, à ò wà Babila ãnɔdenɔ dɛdɛ piki. Pɔ wà ãnɔdenɔ dɛdɛna yã pì kaseedi kà, akũ wada Danieli kũ a gbēnɔdo wetɛ wà an dɛdɛ. Pɔ kia dogalino gbē zɔkɔ Alioki gèe Babila ãnɔdenɔ dɛdɛdi, akũ Danieli yãzɛde òne kũ laasoo maado, akũ Danieli a là à ò: Bɔyãdi kia yã pãsí pì òdi? Akũ Alioki yã pì dɔdɔ Danieline. Akũ Danieli gèe wobikè kiawa à sɔ kũ gɔɔdo yǎnkɔn, i basa nana pì bɔketɛ kenɛ. Akũ à tà bɛ, à yã pì dɔdɔ a gbēnɔne Hanania kũ Misaɛlido kũ Azaliado. À ònné an wobike Lua Musudewa à wewēnda dɔnné nana pì asi yã musu, pɔ wa su wà an dɛdɛ kũ Babila ãnɔde kɔɔnɔdoo yãdi.

Gwāafĩ Danieli wɛpungu è, Lua Musude nana pì asi òne, akũ Danieli a saabukpa à ò:

Wàkũ Lua saabukpa gɔɔkepiki,

akũ mí ãnɔ kũ gbāado vĩ.

Ì gɔɔ kũ yãdo lite,

ì kiano kpa kpataũ, ì an bo,
ì ãno da ãnodenone,
ì dõna kpa wezennanowa.
Ì asiyãno kũ yã pɔ utenanodo mɔnné,
a gusia yãno dõ, zaapo akũ mí dì gupuakũ.
Ma n saabukpa ma dezino Lua,
ma n tɔbò,
zaapo n ãno kũ gbãado làfamea.
N yã pɔ wa làmma dòdomea,
n nana pɔ kia ò mɔwẽa.

Danieli kia nana bɔketekena

Akũ Danieli gɛɛ Alioki pɔ kia a dì à Babila ãnodeno dede kĩa, à ònɛ: Su n Babila ãnodeno dedeo. Gɛmado kia kĩa, mí a nana bɔkete kene. Gũ gɔɔ Alioki Danieli sè à gèedo kia kĩa, à ònɛ: Ma gbẽ pɔ àa fɔ à n nana bɔkete kenne lè Yahuda zĩzɔno guaũ. Kia Danieli pɔ wì onɛ dɔ Beletasaza là à ò: Nda fɔ n nana pɔ ma ò bɔkete kemea, ndí a yaase omɛɛ ya? Danieli wène à ò: ãnode ke kó aisi'on ke kó masolan ke kó saanayãdɔn ke da fɔ à asiyã pɔ n là pì onneo. Esɔ Lua ku musu, akũ mí ì asiyã onné. Kia Nebukaneza, Lua yã pɔ da mɔ zia mɔnnɛ. Nana pɔ n ò n wutebɔwa kũ wɛpungu pɔ n èdon di: Kia, gɔɔ pɔ n wutena n wutebɔwa, n laasoo tà yã pɔ da mɔwa, akũ Lua pɔ ì asiyã mɔnné tò n yã pɔ da mɔ dõ. Maakũ sɔ, i ke ma ãno mí de dakɔnɔla akũ Lua asiyã pì òmeao. À òmea pɔ n le n a bɔkete ma, ndí laasoo pɔ ku n neseũ dõ.

Kia, n gu gwà akū n peke è n ɛɛ landɔ gbɛ̃nɛsɪnaba. A zɔ̃kɔ̃, ada teke mí ì to vĩa gbɛ̃ kũ. Pɔ̀ pì m̀ zĩnali maaɛ, a kua kũ a gāsɪnɔdo sulubaɛ, a nɛsɛ kũ a gbadanɔdo mɔ̃tɛaɛ, a gbánɔ̀ m̀ siaɛ, mí a gbataanò m̀ sia kũ gĩdoɛ. Gɔ̀ pɔ̀ ńda gwa, gbè ke gbòò, i ke gbɛ̃ke mí nàwao, akū à sù pɔ̀ pì gbataa pɔ̀ de m̀ sia kũ gĩdo ũnɔwa à an wiwi. Zĩbeezi m̀ sia kũ gĩdo kũ mɔ̃tɛado kũ sulubado kũ zĩnalido wìwi gɔ̀, akū à gè landɔ ese uka pɔ̀ ku ukaalaba. À gè kũ ɛ̃nido, wì a ia e dɔ̀, akū gbè pɔ̀ sù gbɛ̃nɛsɪna taka piwa gè gbɛ̃sɪ zɔ̃kɔ̃ ũ, à ānua pà piki.

Nana pin nu. Kia, wáa a bɔ̃ketɛ kenne sà. Kia, mɔ̃kɔ̃n mí kiano kia ũ. Lua Musude à n kpa kpataũ kũ ikodo kũ gbãado kũ gakwido. À gbɛ̃nɛsɪnanò kũ lakpe nɔ̃bɔnɔdo kũ bānɔdo nānne n ɔ̃zi. Gu pɔ̀ an ku piki ń de an kia ũ. Mɔ̃kɔ̃n mí ń de m̀ pɔ̀ de zĩnali ũ pì ũ. Kpata ke da bo n kpe, àa ka n pɔ̃bao. Bee kpe a aakɔ̃de da bo, i da ānuala piki. Bee mí mɔ̃tɛa ũ. Kpata siikɔ̃de da m̀, àakū gbāa landɔ mɔ̃siaba, zaapò m̀ sia d̀ pɔ̃piki wiwi à a ti bo. Lapɔ̀ m̀ sia d̀ pɔ̀ wiwi, maka àa kpata kaakuno kaate à an ke dúgudugu. Lapɔ̀ n gbataanò kũ gbanenɔdo è, a gukeno de gĩ oobobo ũ, a gukeno de m̀ sia ũ, maka kpata pì dakū kpaatena, esɔ̃ m̀ sia gbāa dakū kuũ, zaapò n è m̀ sia yana kɔ̃u kũ gĩ kpasanado. Lapɔ̀ gbane gukeno de m̀ sia ũ, a keno de gĩ ũ, maka kpata pì kɔ̃ɔno dakū gbāa vĩ mí a kɔ̃ɔno dakū kasokasona. Lapɔ̀ n m̀ sia è yana kɔ̃u kũ gĩ kpasanado, maka gbɛ̃nɛsɪn buino dakū ku gũ yana kɔ̃u, esɔ̃ anda kɔ̃sio, lapɔ̀ n è m̀ sia dí kɔ̃si kũ gĩdooba.

Kia pino gɔ̀ Lua Musude da kpata lakasai kpa. Àa lakao mí a gɔ̃ bui keno pɔ̀ ũ zĩkeo. Àa kpata kaaku pino ke dúgudugu, i an

kaate, adee dikũ ku gɔɔkepiki. Maka n ɛ gbè ke gbòo gbesĩsiwa, i ke gbẽke mí ɔ̀nàwao, akũ à gèe à mò sia kũ mɔ̀tẽado kũ gĩdo kũ sulubado kũ zĩnalido wìwi. Kia, Lua Zõkõde yã pɔ da mɔ zia m̀nnɛ. Nana pì sĩanaɛ, mí a bɔkete naai vĩ.

Akũ kia Nebukaneza wùte a nesewa Danieli ɛɛ à mikùtene, akũ à ò wà a gba pɔ, wà tulaleti kanɛ tela. À ò Danieline: Á Lua de tãanɔla, kianɔ Dekene sĩana. Akũ mí dì asiyã bonné gupuawa, zaapɔ n fĩ n bowẽa kũ asi pido. Akũ kia Danieli gbà gbãa, à a gbà pɔnɔ dasi, à a kpà kpataũ à weteakũne Babila busudi, à a dì Babila ònɔdenɔ piki gbẽ zõkõ ù. Danieli kia là, akũ à Sadaki kũ Mesakido kũ Abedenegodo dì Babila bùsu gbãadenɔ ù. Danieli sɔ a ku kia bewa.

Gbẽn aakõnɔ zuna mɔgatekpe teũ

Kia Nebukaneza tãa pì kũ zĩnalido landõ gbẽnesĩnaba. A lezĩ ɔlena baakõ, a yaasa ɔlena soodo. Akũ à pète Dula gusiteũ Babila busuũ. Akũ à lekpele kè a bùsu gbẽ zõkõnɔne an kõ kakaa, kianɔ, ledammadenɔ, zĩkan dɔn'ɛdenɔ, gbãadenɔ, ɔɔɔ'utennanɔ, yãfẽfẽkennanɔ, yãkekennanɔ kũ a bùsu kpatadenɔdo piki, an mɔ pɔ pɔ à pì à pète pì legodi. Akũ bùsu gbẽ zõkõ pinɔ kõ kàkaa tãa pì legona yã musu, an zena a ɛɛ. Akũ kaseedikanna ò paine gbãagbãa à ò: Bùsu piki gbẽnɔ kũ bui pikido, à yã pɔ wà dìane ma. Tó a kuu ɔ mà kũ kutɛdo kũ gogedo kũ domado kũ mɔɔnado kũ kõkõ pɔnɔdo piki, à kute à mipete tãa pɔ kia Nebukaneza pì kũ zĩnalido à pète pine. Gbẽ pɔ gí kutɛdi à mipetene, wàa a zu mɔgatekpe te pãsiu gɔɔ. A yã

mí tò tó gbě pɔ pɔnɔ ɔ mà, bùsu piki gběno kó bui pikin dò, andi kute an mipete zĩnali tãa pine.

Gɔɔ bee an saanayãdɔn kenɔ mɔ an Yahuda bui kenɔ gu dɛ, an ò kia Nebukanɛzanɛ: Tãaanɔ n dɔ kũ aafiado Kia! Kia, n yã di n ò, tó gbě pɔnɔ ɔ mà, an kute an mipete tãa pɔ n pì kũ zĩnalidone. N ò gbě pɔ di kute à mipetenɛo, wàa a zu mɔgatekpɛ te pãsiu. Tɔɔ, Yahuda bui kenɔ ku, n an dí Babila bùsu gbãadenɔ ũ. An tɔn Sadaki, Mesaki kũ Abedenɛgodo. Kia, gbě pɔnɔ dí n yã mao, andí zɔbe n tãanɔnɛo, mí andí kute a zĩnali pɔ pɔ n pètenɛo.

Akũ Nebukanɛza fete kũ maamaa, à ò wà mɔakũne kũ Sadakido kũ Mesakido kũ Abedenɛgodo. Akũ wà mɔ wà gbě pɔnɔ kpàwa. Nebukanɛza a ní lá à ò: Sadaki, Mesaki kũ Abedenɛgodo, áda gi zɔbedi ma tãanɔne sĩana ya? Áda gi kutɛdi zĩnali pɔ pɔ ma pètenɛ ya? Tó á soo mà à kute à mipete pɔ pɔ ma pì pine gɔɔ pɔ a pɔnɔ ɔ mà, a maaɛ, esɔ tó i kutenɛo, wàa a zu mɔgatekpɛ te pãsiu gɔɔ. Tãa kpete mí da fĩ à á bo ma ɔzĩi? An wɛnɛ an ò: Wáa yã pì wenneo. Kia, tó wà wá zu mɔgatekpɛ teũ, wá Lua pɔ wi zɔbene da fĩ à wá boũ, i wá bo n ɔzĩ. Baa tó i ke sɔo, ñkũ dɔ pɔ wá zɔbe n tãanɔnɛo. Wá kute zĩnali pɔ pɔ n pètenɛo.

Akũ Nebukanɛza fete kũ maamaa, à a ɔũ yɔkpànnɛ. À ò wà mɔgatekpɛ te lafa de lapɔ wì kela lee soopia. Akũ à ò a zĩkan nɔgɔn gbãa kenɔne an Sadaki kũ Mesakido kũ Abedenɛgodo yiyi an an zu mɔgatekpɛ te pãsi piũ. Akũ nɔgɔna pɔnɔ an yiyi kũ an pɔkasa pɔ an dananɔdo, utanɔ kũ sokodonɔdo kũ lawaninɔdo piki, akũ an an sɛ an an zu mɔgatekpɛ te pãsi piũ.

Lapo kia yã dì pãšĩpãšĩ, mí mɔgatekpɛ pì wǎ maamaa, akũ tɛ kusuwǎa nɛɔgɔna pɔ an an zu pinɔ lè à an dɛdɛ. Gbẽn aakɔ pinɔ sɔ an gɛɛ an kwè mɔgatekpɛ tɛ gbǎa piũ yiyina.

Akũ kia Nɛbukaneza gbǎtɛ à fètɛ à zɛ, à bidikè. À a ibaano là à ò: Gbẽn aakɔ an wà an zu tɛũ yiyinao de? An wènɛ an ò: Makɛ kia! Akũ à ò: À gwa dé! Gbẽn siikɔ ma è. An potona, andá bɛbɛ tɛ piũ, andi ãa mao. An gbẽn siikɔde bò landɔ Lua Nɛba. Akũ à nà mɔgatekpɛ lé sɛɛ à ò: Sadaki, Mɛsaki kũ Abɛdenɛgodo, Lua Musude zɔbennano, à butɛ. Akũ an bùtɛ tɛũ. Bùsu gbɛ zɔkɔno kũ ledammadenɔdo kũ zĩkan dɔn'ɛɛdenɔdo kũ gbǎadenɔdo kũ kianɔdo kɔ kàkaańdi, an è tɛ pì dì fɔ à peke wòmǎáo, an mikã di tɛ kũo, an utano di yɔkpao. Baa tɛ gbĩ ba kummá feo. Akũ Nɛbukaneza ò: Wà Sadaki kũ Mɛsakido kũ Abɛdenɛgodo Lua saabukpa! À a malaika zĩ à a zɔbenna pɔ an a naai vĩno suabà. Zaapo an gì yã pɔ ma dì kɛdi, an sè wà ga, pɔ an su an kutɛ an mipɛtɛ deke kenɔnɛo yãdi, sema an Lua. Yã pɔ ma dìn di: Tó gbɛke Sadaki kũ Mɛsakido kũ Abɛdenɛgodo Lua tɔ bɛɛ sì, bùsu piki gbɛ baa bui kpɛtɛɛ, wàa a zɔɛzɔɛ, wi a ɔũ kɛ tubu ũ. Zaapo deke ke da fɔ à gbɛ suaba makao. Akũ kia Sadaki kũ Mɛsakido kũ Abɛdenɛgodo gbà gbǎa Babila busuũ.

Nɛbukaneza nana'ona lí yã musu

Kia Nɛbukaneza mí dá yã bee o gbɛmpikine, bùsu gbɛmpiki, baa bui pɔ ku ãnuaũ piki, à ò: Akũ ku kũ aafiado maamaa! À kè mɛa nna pɔ mà yãdonadonano kũ yãbonɛɛ pɔ Lua Musude kèmɛanoɔdo oane.

A yādonadonano zōkō fa!

A yābonseeno pāsī.

A kpata ba lakana vīo,

a kpatabena dakū ku gōokepiki.

Maakū Nebukanenza, pō má ku ma be kidikidi yāketē sai, akū ma nana ò, à yā tò vīa ma kū. Kuna ma wutebowa yā pō ma è kū laasoo pō ma kèdo tò ma s̄ k̄. Ma dì wà mōmea kū Babila ñnodenodo piki an nana pì bōketē kemēa. Pō aisi'onnanō kū dabodabokennanodo kū saanyādōnnanodo kū masolannanodo mò, ma nana pì yā ònné, andi f̄ an a bōketē kēmēao. Gbezā an Danieli pō wà ma t̄a tō kpàne, wì one Beletasaza, à mò ma kīa, akū ma nana pì òne. A Lua pō a kuna dona Nina vī. Ma ò: Beletasaza, ñnodeno gbē zōkō, má dō pō í Lua pō a kuna dona Nina vī, asiyā díkū zīñneo. Yā pō ma è nanaūn di. Ñ a bōketē kemēa. Yā pō ma è ma laasoonā gō pō má wutena ma wutebowan di: Máda gu gwa akū ma lí è zena ānua guaū, a lezī kè zài. Lí pì zōkōkū à gbāákū ee a mì ḡè à z̄ luabewa. Wì lí pì e zaa ānua lé leū piki. A lanō maa, mí a n̄'i kè zài, a pōbena mò gbēmpikiwa. Lakpe nōbōno ua è a gbu, mí bāno dì mō an da a gānnanōwa. Pō undede piki dì pōbena ewa.

Máda yā pì e ma laasoonā gō pō má wutena ma wutebowa, akū ma malaika è à bō luabe. À lezù gbāagbāa à ò: À lí pì z̄ à ne, í a gānnanō z̄z̄. À a lanō woto, í a nenō f̄akā. À to nōbōno basi an kēwa, à to bāno bute a laū. Es̄ à lí pì mikona kū a zīnnanodo to tōtēū, í mò katikati kpane kū mōtēa katikatido lakpeū gū. Fii da kpawa, ikū ku lakpeū gū kū nōbōnodo, a mì da likaa, a laasoo dí gō landō nōbōno pōba ee

wě soopia. Malaikano mí yā pɔ Lua dì pì ò, a gbě pino mí yā pɔ Lua zèdo kaseedi kà, pɔ gbě pɔ kuno an le an dɔ Musude mí iko vī gbēnesīna kpatanɔwa. Ì gbě kpa kpataũ lapɔ a yidiba, baa gbě fīɔna fe. Maakū kia Nebukanɛza, nana pɔ ma òn nu. Beletasaza, ò a bɔkete kemea sà, zaapɔ ma kpata ɔnde ke di fɔ à a bɔkete kèmeao. Nda fɔ, zaapɔ í Lua pɔ a kuna dona Nina vīɛ.

Danieli Nebukanɛza nana bɔketekena

Akū yā pì tò vīa Danieli pɔ wì onɛ dɔ Beletasaza kũ. Laasoo pɔ ada ke tò a sɛ kè. Akū kia ò: Beletasaza, su ò to nana pì yā kũ a bɔketedo vīa n kũo. Akū Beletasaza ònɛ: Ma deke, Lua to nana pì kũ de n zaũdenɔ yā ũ. Lua to a bɔkete kũ de n ibeɛnɔ yā ũ. Lí pɔ n è, a zɔkɔ mí a gbāá, a mì zɛ luabewa, wì e zaa ānua lé leũ. A lano maa, a nɛ'í kè zài, a pɔbena mò gbēmpikiwa. Lakpe nɔbɔnɔ ku a gbu, mí bānɔ dì mɔ à da a gānnanɔwa. Kia, mɔkɔn mí í lí pì ũ. N iko zɔkɔ mí í gbāa vī. N zɔkɔke gbā à zɛ luabewa, n kpata dà gula ee ānua lewa. Kia, n malaika ke è à bò luabe à ò: À lí pì zɔ, i lí pì ke ketekete, esɔ à a mikona kũ a zīnnanɔdo to tɔtɛũ. À mò sia katikati kpane kũ mɔtɛa pɔdo lakpeũ gũ, fii dí kpawa, ikũ ku kũ lakpe nɔbɔnɔdo ee wě soopia.

Kia, a bɔketen di. Yā pɔ Musude dì ma deke kia yā musun di: Wàa n ya wà n bo gbēnesīnanɔũ, ndíkũ ku kũ lakpe nɔbɔnɔdo, ndí sɛ be landɔ zùba, fii dí n gbě. Ndakũ ku maka wě soopia ee ò ge ò dɔ pɔ Musude mí iko vī gbēnesīnanɔ kpatanɔwa, mí ò gbě kpa kpataũ lapɔ a yidiba. Lapɔ à ò wà limikona kũ a

zĩnnanɔdo tó, bee ò tó n Lua d̃ ìkode ù, àa suka à n kpa kpataũ. A yā mí tò kia, ma lɛdamma di ma. Kē n duunawa, ndí yāke a zewa. Ñ n yāvāikena tó, ndí yāmaake takasidenɔne, n innamana i gɔɔ gate yōnkōn.

Yā pinɔ kia Nɛbukaneza lè piki. Mɔ kwi weepia kpe ada bebe a be kpé zōkō musu Babila. Akū à ò: Babila zōkō pɔ ma kàte ma kpatabekii ùn dio de? Ma kàte kū ma iko gbāado ma kpata gakwi yādi. Ee yā pì dakū ge bodi kia lɛũ, kòto ke bò luabe à ò: Kia Nɛbukaneza, yā pɔ wà ò n musun di: Wà n bo kpataũe. Wàa n ya wà n bo gbēnesīnanɔũ, ndíkū ku kū lakpe nɔbɔnɔdo, ndí sē be landō zùba. Ndakū ku maka wē soopia ee ñ ge ñ dō pɔ Musude mí iko vī gbēnesīnanɔ kpatanɔwa, mí ì gbē kpa kpataũ lapɔ a yidiba. Gū gōɔ yā pɔ wà ò Nɛbukaneza musu kè. Wà a yà wà a bò gbēnesīnanɔũ, à sē bè landō zùba, mí fii a gbē. A mikā gèe à gbà landō kúu kāba, a ɔkɔkɔnɔ gbà landō bā ɔkɔkɔba.

Pɔ wē soopia pì pà, maakū Nɛbukaneza ma wesè ma musu gwà, akū ma su ma laakaiwa. Akū ma Musude saabukpa, ma Gɔɔkepikide tɔbò, ma beena dōne.

Zaapɔ a kpata ba lakana vīo

mí a kpata dikū ku gɔɔkepiki.

Gbē pɔ ku ānuaũnɔ piki denɛ peke ũo.

Ì ke lapɔ a yidiba kū gbāade pɔ ku musunɔdo

kū gbēnesīna pɔ ku tɔtɛwanɔdo.

Gbēke dí fō à kpanɛo,

gbēke dí fō à òne bó náda ke gūo.

Gɔɔ pɔ ma su ma laakaiwa, akũ ma suka ma su ma kpatakegakwiũ kũ beɛnado kũ zɔkɔkɛdo. Ma ibaanɔ kũ ma bɔsu gbãadenɔdo an ma yã là, an ma kpa kpataũ, akũ ma iko dè a kaakula. Maakũ Nebukaneza máda luabe Kia saabukpa sà, máda beɛna kene, máda a tɔbo, zaapɔ a yãkenanɔ maa piki, ì yãke a zewa. Àa fɔ à gbɛ pɔ dì a gĩna sɛ lezĩ busa.

Yã pɔ wà kɛ gĩwa

Kia Belasaza a bɔsu gbãadenɔ sɪsi dikpe pɔbenawa gbɛn oaa sɔo, akũ ada inabi'i miĩdo. Pɔ a pɔ kɛ í piwa nna, à ò wà mɔ kũ zĩnali imibɔnɔdo kũ suluba imibɔ pɔ a dezi Nebukaneza sɛte Lua kpu Ulusalimanɔdo, à imido, akũ kũ a bɔsu gbãadenɔdo kũ a nanɔdo kũ a na pɔ i mese dinneonɔdo. Akũ wà mɔ kũ imibɔ pinɔdo, andá imido. Andá inabi'i mi, andá tãa pɔ wà an ké kũ zĩnalido kũ sulubado kũ mɔtɛado kũ mɔ siado kũ lido kũ gbɛdo saabukpa. Gũ gɔɔ gbɛnesĩna ɔbò fitia tedi, ada la kɛ kia be gĩ pɔ wà bɔtɔ dàwawa. Kia ɔ pì è, ada la kɛ, akũ a laasoo tò a sɛ kɛ. A ɔũ yɔkpà, a wopekĩĩnɔ bɔsa, akũ a gbanɔ lùkpa. À wiki gbãa pè à ò wà mɔ kũ aisi'onnanɔdo kũ saanyãdɔnnanɔdo kũ masolannanɔdo. Akũ à ò Babila ɔnɔde pinɔne: Gbɛ pɔ wāsã di kalatukè à a bɔketɛ kɛmea, maa kianɔ uta tɛa kũ zĩnali salikado dane, i gɔ ma bɔsu gbãadenɔ aakɔde ũ. Pɔ kia ɔnɔde pinɔ gɛ an piki, akũ an gbɛke di fɔ à wāsã pì kalatukè à a bɔketekè kianɔ. Kia Balazaa sɛ sùka à kɛ maamaa, a ɔũ yɔkpà dɔ, mí a bɔsu gbɛ zɔkɔnɔ gɛ bidiũ.

Pɔ kia na kia kũ bɔsu gbɛ zɔkɔnɔdo zɔka mà, à gɛĩndi pɔbekĩa à ò: Tãanɔ n dɔ kũ aafiado Kia! Su ò to n laasoo n pɔ yao, su ò

to n ɔũ yɔkpao. Gbêke ku n busuũ la, a Lua pɔ a kuna dona Nina vĩ. N dezi Nɛbukanɛza ɔɔ wà è a laakai vĩ kũ wezẽnado kũ ãnɔdo landɔ Luaba. N dezi a di wezẽnnanɔ kũ aisi'onnanɔdo kũ saanyãdɔnnanɔdo kũ masokennanɔdo gbẽ zɔkɔ ũ. A ãnɔ kũ a dɔnado pãsi, i yãpiki ma. Ì nananɔ bɔkete ke, i yã zĩĩnɔ yaase poto kũ yã'ũmmanɔdo. A tɔn Danieli. Kia tɔkpànɛ dɔ Beletasaza. N a sisi sɔ, i yã pì bɔkete kenne.

Pɔ wà mò kũ Danielido kia pì kĩa, akũ à ònɛ: Mɔkɔn mí n zĩzɔ pɔ wì o Danieli, ma dezi bòdo Yahuda busuũ ũ ya? Ma mà wà ò n Lua Nina vĩ, n laakai vĩ kũ wezẽnado kũ ãnɔ gbãado. Wà mòmɛa tia kũ ãnɔdenɔdo kũ aisi'onnanɔdo an wãsã di kalatuke, andí a bɔkete kɛmɛa, esɔ andi fĩo. Ma mà ndi fĩ n yãnɔ bɔkete ke, ndi fĩ n yã'ũmmanɔdo poto. Tó nda fĩ n wãsã di kalatukè n a bɔkete kɛmɛa, má kianɔ uta tɛa kũ zĩnali salikado danne, ndí ɔɔ ma bùsu gbãadenɔ aakɔde ũ.

Akũ Danieli ònɛ: Nkũ n gbanɔ kũna, ndí kpa gbɛkewa asaya ũ. Baa kũ beedo má wãsã pì kalatukenne kia, mí a bɔkete kenne. Kia, Lua Musude mí kpata kũ zɔkɔkɛdo kũ gakwido kũ bæenado kpà n dezi Nɛbukanɛzawa. Lapɔ à a sè lezĩ maka, gbẽmpiki a vĩa vĩ, andi mikutene, bui piki kó yã'ona bui pikin dò. Gbẽ pɔ a yidi à a de, i a de. Gbẽ pɔ a yidi à a bo, i a bo. Gbẽ pɔ a yidi à a gba gbãa, i a gba gbãa. Gbẽ pɔ a yidi à a labo, i a labo. Esɔ pɔ à a ɔĩna sè lezĩ mí a swá ɔɔ yikoko mí à ɔɔgɛna vĩ, akũ Lua a bò kpataũ, à a gakwi kò è. Wà a yà wà a bò gbɛnɛsĩnanɔũ, a laasoo ɔɔ landɔ nɔbɔnɔba. A ku kũ lakpe faaganɔdo, à sɛ be landɔ zùba. Fii a gbɛ, akũ à dɔ sà pɔ Lua Musude mí iko vĩ gbɛnɛsĩnanɔ kpatanɔwa, mí i gbẽ pɔ a yidi

kpa kpataũ. Mòkõn sã Belasaza, a tokonan n ù. Baa pɔ í yã pinɔ dõ piki, ndi n gĩna busao. N dɔkè Deke Musudedo. N tò wà mò kũ a kpé imibɔnɔdo, akũ mòkõn kũ n bùsu gbẽ zõkõnɔdo kũ n nanɔdo kũ n na pɔ ndi mese dinneonɔdo a inabi'i mido, akũ n tãa pɔ wà kè kũ zĩnalido kũ sulubado kũ mɔtẽado kũ mò siado kũ lido kũ gbèdo saabukpa, pɔ pɔ andí gu eo, andí yã mao, mí amba dõna vionɔdo. N unde kũ n ziado ku Lua ɔzĩ, akũ ndi beena keneo. A yãdi à tò ɔ pì mò à wãsä pì kè.

Yã pɔ ɔ pì kèn di: Mene, mene, tekeli, paasi. Yã pinɔ bɔketen di:

Mene ò Lua n kpatabegɔ nàò, à a ledè.

Tekeli ò wà n gbia lé gwà kilowa, wà è ni kilo seo.

Paasi ò wà n kpata kpaatè Medianone kũ Paasinɔdo.

Belasaza yã'ò, akũ wà kiano uta tẽa kũ zĩnali salikado dà Danieline, wà kaseedi kà wà ò, a bùsu gbãadenɔ aakõden a ù. Gwãafi dokũ piũ an wà Babilonia kia Belasaza dè. Mede bui pɔ wì one Daliusu mí zĩte a gẽe ù a wè baakõ kũ piadoũ.

Danieli zuna nɔbɔmusuno wèũ

À kè Daliusune nna à bùsu gbãadenɔ di gbẽn basoodo, akũ à an didi a busuũ piki. À ledammadenɔ di gbẽn aakõ an dɔn'eedenɔ ù. Danieli gbẽn aakõ pinɔ doe. Bùsu gbãadenɔ di an yãno dɔdɔ ledammade pinone, pɔ an su an muse kpa kiadio yãdi. Danieli ñno gbãa de ledammade kõɔno kũ bùsu gbãadenɔdola piki, akũ kia yãdi àkũ a di akũ bùsu gbẽ zõkõ ù. Akũ ledammade kõɔno kũ bùsu gbãadenɔdo dá ze wete an yãke ewa kpata pɔ à bè pì yã musu, esõ aba taali vĩo, andi

peke lewao, zaapo a naai vī a yākenaũ piki. Ìdi pākpa pekedio, ìdi zā pekewao. Akū an ò: Wáa taali ke le Danieliwa zīkeo, tó i ke a Lua ṭsina yā musu baasio. Akū ledammade ḳō̃ṇo ḳū gbāadeṇodo ḳō kàkaa an gèe an kia lè an ò: Kia Daliusu, ṭāano n ḍō ḳū aafiado! Wá ḅusu ḍon'eedeṇo ḳū kiaṇodo ḳū zīkan ḍon'eedeṇodo ḳū gbāadeṇodo ḳū ledammadeṇodo ḳū n ibaaṇodo piki, wa ledokūkè wa è a maa n̄ ikoyā di di, ndí tó wà zīkewa. Ee g̣ọ baakwi lēũ gbē p̣o ṣu à wobikè deke kewa kó gbēnesīnan ḍò, tó i ke ṃoḳōn mī à wobi kēṃmao, wàa a ṣe wà zu ṇoḅoṃusuṇo w̄ēũ. Kia, ikoyā p̄i di sà, ndí n ɔ ka takada diũ, p̣o gbēke su à liteo yādi. Ikū de Ṃediaṇo ḳū Paasiṇodo ikoyā p̣o wàa f̄i wà à leḍeo ũ. Akū kia Daliusu ikoyā p̄i di à a ɔ kà takadaũ.

P̣o Danieli mà wà yā p̄i di, à tà b̄e. A kpe'ee p̣o ku kpé musu taagaṇo boḳōwa ḳū Ulusalimado gogona. Akū à ḳùṭe à wobikè Luawa à a saabukpa, lap̣o ì ke g̣ọkepiki g̣ēn àaḳō'aaḳōba. Akū gbē piṇo m̄ò an g̣ēdi, an a lè ada wobike Luawa kutena a kosowa. Akū an g̣èe an kia lè ikoyā p̣o à di p̄i musu an ò: N yā di n ò ee g̣ọ baakwi gbē p̣o ṣu à wobikè deke kewa kó gbēnesīnan ḍò, tó i ke n baasio, wàa a ṣe wà zu ṇoḅoṃusuṇo w̄ēũ. Kia ò: Yā p̄i ba sika v̄io, à g̣ō̄ Ṃediaṇo ḳū Paasiṇodo ikoyā p̣o wàa f̄i wà a leḍeo ũ̄e. Akū an òn̄e: Yahuda ḅusu z̄iz̄o Danieli dí n yā kao kó yā p̣o n di p̄i. Ìkū wobike Luawa g̣ọkepiki g̣ēn aaḳō'aaḳō. P̣o kia yā p̄i mà, à ḳèn̄e ïi maamaa. À di à Danieli suaba, akū ada a bona zé weṭe ee is̄āṭē g̣èe à lèṭe. Akū gbē piṇo ḳō kàkaa an m̄ò an kia lè an ò: Kia, n̄ Ṃediaṇo ḳū Paasiṇodo ikoyā ḍō, wà ò yā p̣o kia di ḳū yā p̣o à ḡidido aba litena v̄io.

Akū kia ò wà mɔ kū Danielido wà a zu nɔɔɔmusunɔ wèũ. Kia ò Danieline: N Lua pɔ ndìkū kutene gɔɔkepiki à n bo!

Pɔ wà a zù wè piũ, wà gbè sè wà tà wè pile, akū kia seedu kèwa kū a takanado kū a bùsu gbãadenɔ takananɔdo, pɔ gbêke su à peke lite Danieli musuo yãdi. Akū kia tà be, à gí pɔbedi gwãafi bee, mí i a na ke yã lao. I fɔ à i'òo. Pɔ gu dá dɔ, akū kia pì fète à gèe nɔɔɔmusunɔ wè pì kĩa kpaaka. Pɔ à nà wè pì sɛɛ, à lezù Danielidi kū nese'iyano à ò: Danieli, Danieli, Lua bɛɛ zɔbenna! N Lua pɔ ndìkū kutene gɔɔkepiki àa fɔ à n bo nɔɔɔmusunɔ lezĩ ya? Danieli wène à ò: Lua n dɔ kū aafiado Kia! Ma Lua à a malaika zĩ, à mò à nɔɔɔmusunɔ lé tàta, andi ma kíãao, zaapɔ ma kene taalisaide ũɛ. Kia, mi taali ke kenne zĩkeo. Kia pɔ kè nna maamaa, akū à ò wà Danieli bo wè piũ. Pɔ wà a bò, wì a guke le à kè ãao, pɔ a Lua naai vĩ yãdi. Akū kia ò wà mɔ kū gbè pɔ yã nà Danieliwanɔdo, akū wà an zuzu wè piũ sɔ kū an nenɔdo kū an nanɔdo. Ee ankū ge à zĩte le, nɔɔɔmusunɔ an an dá an an kũkũ, an an wano wìwi piki.

Kia Daliusu lá kè gbè pɔ ku a busuũnɔne piki, bui pikin dò, à ò: Akū ku kū aafiado maamaa! Ma ikoyã di dì ma bùsu gbẽmpikine. Ankū Danieli Lua vĩa vĩ, andí mikutene. Zaapɔ Lua bɛɛ pɔ ku gɔɔkepikin a ũ.

A kpata kpata lakasaie mí àakū kpatabe gɔɔkepiki.

Ì gbè suaba, ì an bo.

Ì yãdonadonano kū yãbonseenɔdo ke musu kū zĩtedo.

Akū mí Danieli bò nɔɔɔmusunɔ lezĩ.

Danieli sa'asè Daliusu kpatabegɔ kū Paasi bui Sailusi kpatabegɔdo.

Danieli wɛpugu'ena nɔɔ pāsī mɛn siikō yā musu

Babila kia Belasaza kpatabena wɛ kaakuũ akũ Danieli wɛpungu è, à peke è a laasoonau gɔɔ pɔ a wutena a wuteɔɔwa, akũ à wɛpungu pì yā kɛ takadaũ, à a yā gbɛtɛnɔ ò. Danieli ò: Máda gu gwa wɛpugu'enaũ gwāafī, akũ ma luabɛ ɛni è mɛn siikō, andá fɛtɛ tekɔ zōkōla. Akũ nɔɔ pāsī zōkō mɛn siikōnɔ bɛtɛ tekũ, an bui dodona kōnɛ. A kaaku bò nɔɔɔmusuwa, a kúu gāsīnɔ vī. Pɔ máda gwa, wà a gāsī wòtowa, akũ wà a sɛ wà a zɛ gbá piawa landō gbɛnɛsīnaba, akũ wà gbɛnɛsīna sò dònɛ. Akũ ma nɔɔ pāsī piade è, à bò maiba, a gengesekena, kuanɛwa mɛn aakōnɔ kpana a lezī. Akũ wà ònɛ à fɛtɛ à nɔɔ so maamaa. Bee kpɛ ma gu gwà, akũ ma nɔɔ pāsī ke è, à bò gbekanaba. A gāsī vī a kpɛwa mɛn siikō, mí a mī mɛn siikō. Wà a kpà kpataũ. Bee kpɛ pɔ máda gu gwa wɛpungu piũ gwāafī maka, ma nɔɔ pāsī mɛn siikōde è, ì to vīa gbɛ kũ ee a sò kɛ. A gbāa ba sáa vīo. A saka mò siaɛ mí a zōkō, ì pɔ sodo à wiwi, ì gesɛpɛtɛ a kōɔ pɔ gòwa. A dona kũ nɔɔ pāsī pɔ dònɛ ɛɛnɔdo. A bɛna mèn kwi. Pɔ máda laasooke a bɛna pinɔ yāwa, ma bɛn ke è fīonkonɔ, ada bo an guaũ, akũ bɛn kaaku mɛn aakōnɔ wòto, an gu kpàwa. Ma è bɛn fīona pì wé vī landō gbɛnɛsīnaba. A lé vī dɔ, ì gɛgɛna yā o.

Pɔ máda gwa maka, ma è,

wà kpatabeguunɔ kàtɛ, akũ Maezinna mò à zītɛ.

A pɔkasano pua taitai,

mí a mikā dɛ landō sã pɔ wà a zu ò kãba.

A kpatabeguu dá tɛ bo

mí a gelenɔ dá pipi landɔ tefuaba.

Tɛ swa bò a zĩtɛ, ada basi a ɛɛ.

Gbẽn oaa sɔɔsɔ lɛɛ oaa sɔɔnɔ dá a ibaa be,

mí gbẽ pɔ zena a ɛɛnɔ kà miliɔ basɔɔ.

Yãkekennanɔ zĩtɛ, akũ wà takadanɔ gògo.

Ma gi máda gwa gẽgẽnayã pɔ bẽna pì dá o yãdi, akũ ma gi máda gwa ee wà gɛɛ wà nɔbɔ pãsí pì dè, wà a gè kàatɛ wà sè wà zù tɛũ. Wà nɔbɔ pãsí kenɔ bò kpataũ, esɔ wì an unde boo ee zĩkezĩ.

Pɔ máda gu gwa gwãafĩ wɛpungu piũ maka, ma pɔ è landɔ gbẽnɛsĩn nɛba, ada mɔ luabetiaũ. Pɔ à kà, akũ wà a kpaake wà gɛɛdo Maezinna pì kĩa. À a kpà kpataũ, à iko kpàwa kũ gakwido, akũ gbẽmpiki kùtɛnɛ, bùsu piki gbẽ kó bui pikin dò. A iko dakũ ku gɔɔkepiki, aba lakana vĩo, mí a kpata da mide zĩkeo.

Wɛpungu pì bɔketɛ

Ma Daniɛli ma sɔ̃ kɛ̃. Yã pɔ máda e ma laasoonau tò bidi ma kũ. Ma nà gbẽ pɔ zena gũnɔ do sɛɛ, ma yã pinɔ sĩana làwa piki. Akũ à yã'òmɛa à yã pinɔ bɔketɛ kè̃mɛa. Nɔbɔ pãsí zɔ̃kɔ̃ men siikɔ̃ pinɔ kpata men siikɔ̃ pɔ anda bo ãnuaũnɔɛ. Esɔ Musude gbẽnɔ mí anda kpata si an be, andíkũ vĩ gɔɔkepiki, an kpata dakũ lakana vĩo. Bee kpɛ má yidi mà sĩana dɔ̃ nɔbɔ pãsí siikɔ̃de yã musu. A dona kũ nɔbɔ pãsí kɔ̃ɔnɔdo, ì to vĩa gbẽ kũ deñla. A saka mò siaɛ, a ɔkɔkɔnɔ mɔtɛ̃aɛ, ì pɔ so à wiwi, mí ì gɛsɛpetɛ a kɔ̃ pɔ gɔ̃wa. Má yidi mà bẽna men kwi pɔ ku a miwanɔ yaase dɔ̃ dɔ̃ kũ bẽna pɔ bò akũ bẽna men aakɔ̃nɔ wòto

an gu kpàwado. Běna pì wé vī kũ lédo, ì gēgēnayā o mí a zena gbāa de a kōṇṇla. Pɔ máda gwa, bēna pì dá zīka kũ Lua gbēṇdo, ada an fu. Akũ Maezinna pì m̀ à yā nna kpà Musude gbē pinɔwa, zaapɔ kpata gōna Lua gbēṇɔ pɔ ũ gɔɔ mí kà.

Wà òmēa wà ò: Nɔbɔ pāsī mēn siikōde pì kpata siikōde pɔ dakũ ku ānuau. À dona kũ kpata kōṇṇdo, àa da ānuala piki, i gesepeṭewa, i wiwi. Bēna mēn kwi pinɔ kpata pì kia gbēn kwi pɔ anda kpatabenɔ. Kia pɔ dona kũ a kaakunɔdo da fete an kpe, i kia gbēn aakō pinɔ bo kpataũ. Àa Musude to bē si, àa gbāamɔ a gbēṇɔne, àa wete à dikpenɔ kũ Lua ikoyāṇdo litē. Wàa Lua gbēṇɔ nane a ɔzī wē aakō kũ kōṇdo. Esō yākekennano da zīte an a bo kpataũ, andí kpata pì m̀ de miɔmiɔ ee gɔɔkepiki. Wàa ānua kpatano piki kiake kũ ikodo kũ zōkōkedo kpa Musude gbēṇɔwa. A kpata pì kpata lakasaie, mí kpatadenɔ da kutene an mipetene an piki. Yā pì len nu. Maakũ Danieli, ma laasoonɔ tò ma s̀ kē maamaa, ma ɔũ yōkpà, akũ má yā pì kũna ma neseũ.

Danieli wobikena Luawa

Ahazulu né Daliusu, Mede bui, kpatabena Babilonia busuũ wē kaakuũ, maakũ Danieli ma yā pɔ Deke ò anabi Ilimiane è Lua takadaũ à ò, Ulusalima da gō bīi zi ũ wē baakōkwi. Akũ ma eedò Deke Lua kukīiwa ma kute kpàne, ma wobi kēwa kũ leyido, má zītena tubula kũ bakasanɔdo dana. Ma wobikē Deke ma Luawa, ma a gbēṇɔ duunano òne. Ma ò: N yā nna Deke Lua. N zōkō, ndi to vīa an kũ. Ndikũ n í pɔ kú kũ gbēṇdo kũna n yindiũ, n gbē pɔ yindi andi mikute yā pɔ n dīnenɔdo.

Wa duunakè wa yā vāi kè. Wa taalikènnɛ, wa zānne yāwa. Wa bo yā pɔ n dìnɔ kpɛ kũ n ikoyānɔdo. N zɔbenna anabinɔ yā'ò wá kianɔnɛ kũ wá kpatadenɔdo kũ wá dezinɔdo kũ wá b̀usu gbēnɔdo piki kũ n tɔdo, akũ wi n yā mao. Deke, í maa. Waakũnɔ s̄s̄ wa ḡs̄ kũ wɛ'ido gbāa, wá Ulusalimadenɔ kũ Yahudanɔdo piki kũ Isila'ila pɔ ku kāinɔdo kũ Isila'ila pɔ ku zāu b̀usu pɔ n an fāakā an bona n kpɛ yādinɔdo piki. Deke, wɛ'i wá kũ duuna pɔ wa kènne yādi, waakũnɔ kũ wá kianɔdo kũ wá kpatadenɔdo kũ wá dezinɔdo. Deke wá Lua, baa pɔ wa zānne yāwa, í gbē wewēnda vī kũ suudo. Deke wá Lua, wi mikpammao, wi tɛ ikoyā pɔ n dà n zɔbenna anabinɔnɛ an òwēanɔdio. Isila'ilanɔ piki p̄a n ikoyāla, an ḡi n yā madi. Akũ n wá laalibo pɔ wa duunakènnɛ yādi, lapɔ n ò n zɔbenna Musa ikoyā takadaũba. N yā pɔ n ò àa wá le kèwēa kũ wá dɔn'ɛedenɔdo. N muse kpàwadi, wì yā pɔ Ulusalima lè taka e ānuau yāao. Wá Lua, yā p̄i wá le lapɔ Musa k̄ɛ Ataulaũba, es̄ wi n k̄i weteo, wi mik̄ wá duunanɔwa wa laakai d̀ò n s̄ianawao. Deke wá Lua, n wɛ t̄ɛ wá yādi, akũ n muse p̄i kpàwadi, zaapɔ n yā d̄ikũ nna n yākenau piki, akũ wi n yā mao. Deke wá Lua, n wá gbē pɔ dɛ n gbē ũnɔ b̀ute Masa kũ n ɔgās̄i gbāado, n tɔb̀ò lapɔ a ku ee gbāaba. Wa duunakè, wa taalikènnɛ.

Deke, lapɔ n yākenanɔ maa piki, ò n pɔkũkpā kũ n pɔpaado wee n b̄i Ulusalima kũ n gbes̄is̄idowa sà, zaapɔ Ulusalima kũ wá gbē pɔ dɛ n gbē ũnɔdo ḡɛ yaadɔbɔ ũ gbē pɔ likanawadinɔnɛ piki wá duuna kũ wá dezinɔ yāvāikenado yādi. Wá Lua, maakũ n zɔbenna wobi pɔ máda kemma si sà kũ ma wewēnda

wikido. N kukĩi pɔ gbòo gwa n tɔ yãdi. Ma Lua, swadɔ̀ n̄ ma yã ma. Wese n̄ bĩi pɔ n tɔ kuwa gwa à gò bĩi zi ũ. I ke wá maakena yãdi wáda wobi kemmao, n mena zõkõ yãdi. Deke, ma yã ma! Deke, suu ke! Deke, swadɔ̀ ma yãdi, ndí ke kpaaka! Ma Lua, su n̄ gikéo n tɔ yãdi, zaapɔ n tɔ dɔ bĩi pì kũ n gbẽndowa.

Wẽ soopia lee baakõkwi yã

Gɔɔ pɔ máda yã'o maka, máda wobike, máda ma duuna o kũ ma gbẽ Isila'ilano pɔndɔ, máda kutu kpa Deke ma Luane a gbesĩĩ yã musu, pɔ máda wobike maka, Zibililu, gbẽ pɔ ma è wepugu'enaũ yãa pì fète à mò ma kĩa ɔkɔsi sa'ogɔɔ. À yã'òmea à ò: Danieli, ma bo ma mɔmma pɔ mà n wé gonne, n dõna dí lafa. Pɔ n ɔdɔ wobikenawa, Lua sindo, akũ ma mɔ odinne, zaapɔ a gbẽ yindiden n ũ. Laakaidɔ yã diwa, laasooke wepungu pɔ nda ewa. Lua wẽ soopia lee baakõkwi d̄i n gbẽndone kũ n bĩi pido, pɔ à taalino mide à duunano v̄ite, à yã v̄aino k̄ewa, i bo kũ maake lakasaido, wepugu'ena kũ anabikenado lé dí ká, wi Almasihu di. Laasooke yã piwa, ndíkũ dõ sena gɔɔ pɔ wà d̄i Ulusalima suka à su a gbè ziũ ee à gèe à nà Almasihu mɔgɔɔwa àakũ de wẽ soopiapia lee soopia kũ wẽ soopiapia lee baakõ kũ piadodo ũ. Wàa suka wà kate, wi a ɔleno k̄eke kũ zenɔdo, esõ takasi dakũ ku gɔɔ pì. Wẽ soopia lee baakõ kũ piado pì kpe wàa Almasihu de, gbẽke da zedoo. Kia pɔ dá mɔ zĩkannano da bĩi pì kaate kũ Lua kpɛdo. A lé da ka landõ í dana pɔnɔlaba. Ee a lé dakũ ge kadi zĩkana kũ gudɛdo dakũ ku lapɔ Lua d̄iba. Kia pì da ledokũ ke kũ gbẽndɔ

dasi ee wè soopia. Wè soopia pì guaĩ àa sa'ona kũ gbadanado mì de, i tè guyĩkpanna pete gũ ee kaatena pɔ Lua dì gudenna pine gèe à a lè.

Gakwide bon mɔna Danieliwa

Paasino kia Sailusi kpatabena wè aakõdeũ wà yã m̀ Danieli pɔ wì one dɔ Beletasazane. Yã pì sīanae mí zĩ zĩkõ yāe. À yã pì mà wepugu'enaũ, akũ wà a bɔketekène.

Gɔɔ bee maakũ Danieli, ma nese'i yana ee zāngua aakõ. Mi pɔbena nna beo, nɔɔ kó inabi'i di gẽ ma leũo. Mi nisi mao ee zāngua aakõ pì gèe à làka.

Mɔ kaaku gɔɔ baasɔodo mendosaide zĩ má zena swa zĩkõ pɔ wì o Tigilisi sɛe. Ma wesè ma gu gwà, akũ ma nɔgɔn ke è a pɔ pua dana mí zĩnali maa asane dɔna a piwa. A mebaasi b̀ landõ gbè beedebe, a ɔũ de landõ legũ yēmekenaba. A wé de landõ tefuaba, a ɔnɔ kũ a gbanɔdo dá teke landõ mɔtēa gbɔlongbɔlɔnnaba. A kòto de landõ pai kōfiba. Maakũ Danieli maakũ mí wepungu pì è ma do. Gbẽ pɔ kumadono di eo. An s̀ kè, akũ an basì an gèe an ùte. Maakũ mí g̀ ma do, máda wepungu zĩkõ pì e. Ma gbāa làka, ma ɔũ yĩkpà, ma gɔ gbāa sai.

Ma a kòto mà, akũ gɔɔ pɔ máda ma, i ma kũ gbāa, má wutena ma nesewa. Akũ wà ɔnàma wà ma se wà ma kute ma koso kũ ma ɔdowa, máda lukpalukpa. Akũ wà òmea: Lua gbẽ yindide Danieli, laakaidɔ yã pɔ máda onnewa. Fete n zɛ, zaapɔ wà ma zĩmmae. Pɔ à òmea maka, ma fete ma zɛ, máda dāgāndāgān. Akũ à s̀uka à òmea: Danieli, su n to vĩa n kũo, zaapɔ zaa gɔɔ

kaaku pɔ n n laakai kpà yā pì manawa mí n n gĩna bùsa Luane, à sindo. N yā pì yādi ma mɔ. Paasi kpata malaika kia ze ẓm̄ea gɔɔ bao kũ m̄endodo, akũ malaika kiano do Mikaila m̄ò à ma gaakè, akũ ma gbāa denla m̄ò Paasi kiano. Ma mɔ yā pɔ da n gb̄enɔ le gɔɔlakazī b̄okete kedinne, zaapɔ wɛpungu pɔ nda e dɔ de zia yā ũe.

Gɔɔ pɔ ada yā pì om̄ea, ma a mi p̄et̄e, má nitena siuu. Gb̄e pɔ b̄ò gb̄enesīn n̄ewa pì ɔnà ma léwa, akũ ma legò ma yā'ò. Ma ò gb̄e pɔ zena ma ene: Deke, ma āa mà maamaa pɔ pɔ máda e yādi, ma gɔ gbāa sai. Deke, laba maakũ n zɔbenna maa f̄i mà yā'ondoi? Maba gbāa vī dɔo, máda gũ e dɔo. Gb̄e pɔ b̄ò gb̄enesīna wa pì s̄uka à ɔn̄ama à ma gba gbāa à ò: Lua gb̄e yindide, su ò to vīa n kũo. Ñkũ ku kũ aafiado! Ñ n laakai kpate! S̄̄ di! Pɔ à yā'om̄ea, ma gb̄aakũ, akũ ma ò: Deke, yā'om̄ea sà, zaapɔ n ma gba gbāa. Akũ à ò: Ñ yā pɔ tò ma mɔ n kīa d̄̄ ya? Maa suka mà ge z̄ikadi kũ Paasino malaika kia pido tia. Tó ma ta, Gilikino malaika kia da mɔ. Es̄̄ maa yā pɔ ku s̄iana takadaũ onne gĩa. Gb̄eke di zemado kia pino yā musuo, sema á Isila'ilano malaika kia Mikaila baasio.

Kia pɔ à a gĩna s̄e lezī

Tó a gɔɔ kà, genɔgbad̄k̄i kia da suka à let̄e gen̄omid̄k̄i busuwa, es̄̄ gb̄ezā yā pì dakũ de a kaakubao. Musu'odidenɔ da gine kũ go'itep̄ɔnɔdo, i vīaka gbu, i suka à ge p̄ut̄e bobo gb̄e pɔ Lua í kuñdonɔwa. Àa ze kũ gb̄e pɔ an Lua í kunañdo yā gb̄onɔdo, a z̄ikannano dí Lua kpé gb̄āsī kpa, andí sa pɔ wì o gɔɔkepiki mid̄e, andí t̄e guȳɔkpanna pet̄eũ. Àa gb̄e pɔ an Lua í

kunaíndo yã gbòonɔ yǒkpa kũ munafikiyãdo, esõ gbẽ pɔ an an Lua dõnɔ da ze gbãa, andí gine. An gbẽ pɔ ɔnɔ vĩnɔ da yã dada gbẽ paidane, esõ gɔɔpiaũ wàa an gbẽkenɔ kwe kũ fẽndado, wàa an gbẽkenɔ kpasa, wàa an gbẽkenɔ ka kpu, wi an pɔnɔ simmá. Tó anda fu maka, wàa an gaake fĩɔũ, munafikidenɔ dí nammá dasi. Ɔnde kenɔ da fu, pɔ Lua le à an baasa à an gbãsi wotommá, an nese dí pua kũ ee gɔɔ lé ká, zaapɔ gɔɔ pì da ka lapɔ Lua dìba.

Kia pì mí da ke lapɔ a yidiba, i a gĩna se lezĩ, i zǒkǒke dõ a gĩnane de pɔ pɔ wì kutennénɔla piki, i dɔkendo yã o pɔ pɔ wì kutenné pinɔ Luane. A yã da ge ee Lua pɔpana bobommagɔ ge à laka, zaapɔ Lua da yã pɔ à zedo ke. Kia pì da a dezinɔ tãanɔ yã kao kó tãa pɔ nɔgbẽnɔ dikhũ yidi. Àa tãa ke yã kao, a zǒkǒke dõ a gĩnane deńla piki. Àa beena ke zengikĩinɔ tãane a deke ũ an gbẽũ. Àa beena ke tãa pɔ a dezinɔ dõo pine kũ zĩnalido kũ sulubado kũ gbè beedenɔdo kũ pɔ ɔgɔdenɔdo. Àa muse kpa zengikĩi gbẽtẽnɔwa kũ a tãa pì gaakenado. Àa beena ke gbẽ pɔ an a dõnɔne maamaa, i to an kpatabe gbẽ paidawa, i bũsu kpaatenné an asaya ũ.

Tó a gɔɔ lé kà, genɔmidɔkĩi kia da mɔwa kũ zìdo, akũ genɔgbadɔkĩi kia da fetewa landõ ẽnizagaba kũ sǒgonɔdo kũ sǒdenɔdo kũ go'itepɔnɔdo dasidasi. Àa si busunɔũ dasi, i da gula. Àa si bũsu maaũ dɔ. Zì da busunɔ be dasi, esõ Ɛdɔmunɔ kũ Mɔabunɔdo kũ Amɔninɔ dɔn'ɛɛdenɔdo da bo. A iko da bũsu dasinɔ le, Masa da boo. Àa gbãa be Masa aizeke pɔ utenanɔwa, zĩnali kũ sulubado kũ pɔ beedenɔdo piki. Libianɔ kũ Itiopianɔdo da mikutene. Bao pɔ da bo zĩte ɔdi kũ

genɔgbadɔkɪ ɔdido àa to vĩa a kũ, i da zeũ kũ pɔpana zɔkɔdo pai kaatena kũ an ledenado yãdi. Àa a kpata bazakpe dɔ tekɔ kũ Lua kpé gbesĩsĩ maado zāngua. Gũ an àa ledẽũ, gbẽke da a gaakeo.

Gɔɔlakazĩ

Gɔɔ bee zĩ Mikaila, gbāade zɔkɔ pɔ dɪ ze kũ n gbẽnɔdo da fetɛ. Gɔɔ bee takasi dakũ zɔkɔ. Zaa buinɔ dategɔɔ ee gɔɔ bee, a taka di ke yāao. Gɔɔ bee n gbẽ pɔ an tɔ ku Lua takadaũnɔ da bo. Gbẽ pai pɔ dá i'o busuũnɔ da vũ. An gbẽkenɔ dakũ de unde lakasai pɔ ũ, an gbẽkenɔ sɔ atafii kũ we'i lakasaido pɔ ũ. Gbẽ pɔ ñnɔ vĩnɔ dakũ teke landɔ musu pɔnɔba. Gbẽ pɔ andi to dasi bo maa pinɔ dakũ pipi landɔ saananɔba. Mɔkɔn sɔ Danieli, yā pinɔ ka takadaũ, ndí koko ñ gʒ nawa ee gɔɔ pì lé ká. Gbẽ dasinɔ da ge le an ge la dɔna lafadi.

Maakũ Danieli ma gu gwà, akũ ma gbẽn piano è, gbẽ do zena swa kpela, gbẽ do ku kpele. An gbẽ do ò gbẽ pɔ bu'ubaza dana a zena swa'ilane à ò: Yābonsɛ pinɔ da laka bɔezĩ ni? Gbẽ pɔ bu'ubaza dana a zena swa'ila pì a ɔpia kũ a ɔzengedo sè musu, akũ ma mà à ò kũ Gɔɔkepikide tɔdo Wè aakɔ kũ kɔɔdoɛ. Tó wà Lua gbẽn wìwi wà làka, akũ yā pinɔ da midɛ piki. Ma mà, esɔ mi a bɔkete dɔo, akũ ma a là: Mae, yā pì da midɛ laba ni? À wèmɛa à ò: Danieli, ge! Yā pinɔ mì dakũ utena, andakũ tatana ee gɔɔ lewa. Zĩbeezi gbẽn gbāsĩ da woto dasi, an nɛsɛ da pua kũ lapɔ wà an baasaba, esɔ gbẽ vāinɔ da gi ankũ vāi. Gbẽ vāi ke da yā pì mao, gbẽ pɔ ñnɔ vĩnɔ mí da ma. Tó wà sa pɔ wì o gɔɔkepiki ledè, wà tè guyɔkpanna pètɛ, gɔɔ oaa soodo kũ

basiikõkwido (1,290) dakũ ku. Balikade gbẽ pɔ da gɔɔ oaa
soodo kũ basoopia sɔosaido (1,335) dã à ká. Mɔkõn sɔ ge ee n
gɔɔ lewa. Nda ãnua to, gɔɔ lewa ndí vũ ñ ka n bakala.